

REGION Z VÝŠKY

Chcete se na okolí podívat z ptáčích perspektiv? Tak mrkněte na články o rozhlednách v okolí. Třeba vás inspirujeme k prázdninovému výletu.
ČTĚTE NA STRANĚ 3

TEPLOTNÍ REKORDY

Naříkáte, že je moc horko? A co teprve budete říkat v těch tropických letních teplotách? Možná vás ochladí nebo naopak hodně zahřeje příspěvek o Teplotních rekordech planety.
ČTĚTE NA STRANĚ 10

Závěrem roku

Vážení malí i velcí čtenáři, v rukách držíte letošní poslední vydání školních novin TAHÁK. Před necelým rokem přišel nápad, pak spousta telefonátů a vyřizování a nakonec se vše povedlo a mohli jsme začít vydávat.

Nejen toto, ale každé jednotlivé vydání, každý jednotlivý článek, příspěvek a tip v novinách znamená spoustu práce těch, kteří do toho šli s námi. Naši redaktori přispívali ve svém volném čase a já bych jim tímto chtěla opravdu moc poděkovat. Bez nich by tyto stránky byly prázdné. Věřím, že TAHÁK

podpoří i v příštím roce a dál budou přispívat a psát pro vás. A určitě mezi sebou rádi uvítáme další nové tváře s hromadou nových nápadů.

Krásné léto všem čtenářům a celé redakci. Užij si prázdniny ... Adélko, Eliško, Honzo, Ondro, Aničko, Báro, Evčo, Štěpo, Matouši, Klárko, Markétko, Evičko, Lucko, Eli, Marfo, Štěpko, Libuško, Dáňo, Lenko a další, kteří jste s námi letos jakkoliv spolupracovali.

autor článku:
BARBORA KŘEMEČKOVÁ

Víte, že ... (zajímavosti ze zvířecí říše)

... kiwi (ptáci) jsou slepí?

... netopýři při vyletění z jeskyně zatočí vždy doleva?

... krávu můžete vést po schodem nahoru, ale dolů již nikoliv?

... velbloudi se rodí bez kostí?

... můra nemá žaludek?

... existuje více než 50 druhů klokauů?

... krokodýli jedí kameny, aby se mohli ponořit hlouběji?

... plameňáci se dožívají až 80 let?

autor článku:
ADÉLA KŘEMEČKOVÁ

Mladí architekti a stavitelé

Na přelomu dubna a května k nám do školy s projektem Mladí architekti a stavitelé zavítal kouzelník, a hlavně také učitel Jirka Hadaš a jeho spolupracovníci z firmy Tradix. Projektové dny pod taktovkou Nadačního fondu Řemeslo pomáhá mají za úkol seznámit děti s nejrůznějšími řemesly, které se podílejí na stavbě domů a dalších budov, které najdeme v každém městě nebo vesnici.

V úvodní teoretické části žáky Jirka spolu s odborníky seznámil právě s profesemi a jejich konkrétní činností na stavbě. K tomu jim také sloužily vizitky, které každý žák dostal a tuto funkci potom v rámci projektu na své stavbě plnil. Děti si mohly osahat skutečné nářadí a materiál, který se pro stavbu využívá, a hlavně se formou aktivit a otázek dozvěděly spoustu zajímavostí. Ti nejméně znalí si za své znalosti odnesli i nějaké odměny. Každý žák dostal také svůj stavební

deník, který veškeré potřebné informace shrnoval. U druhostupňových žáků byla teoretická část doplněna ukázkou pokusu na tlak v podání paní učitelky ze SOŠ Staré Město nebo povídáním s mistrem v oboru střech. Tato teoretická část byla vždy samozřejmě přizpůsobena věkové kategorii jednotlivých skupin.

Další část programu už patřila zcela praxi. Žáci byli rozděleni do skupin a v těch měli vymyslet svůj urbanistický plán města a ten poté realizovat. K dispozici dostali spoustu materiálu od krabiček, hadiček, tyček, plastových krytek a koncovek až po zcela přírodní větvičky, mech, kůru, písek apod. Bylo tedy na každé skupince, jak se k zadání postaví. Hotová díla si pak každá skupina odprezentovala a stala se součástí výzdoby v rámci DOD naší školy. Zároveň jsme je všechna nafotili a posíláme je do nesoutěžní výstavy k projektu, která proběhne v září ve Starém Městě. Závěrem celého projektu byly všichni žáci odměněni drobnými dárky. Díky všem mladým mladým architektům a stavitelům naší školy.

autor článku:
BARBORA KŘEMEČKOVÁ

VODNÍCI aneb Něco málo z historie vodnictví v Tupesích

V naší vesnici býval vodní mlýn. Zdrojem energie byla vodní síla vody protékající místním potokem. Průtok vody v potoce je velmi malý, navíc je i závislý na dešti. Nejvíce vody v potoce teče při jarním tání sněhu, nebo při delším dešti. Z toho pak vycházeli mlynáři při výběru místa pro stavbu mlýna. Vodu je třeba nejprve vhodným způsobem akumulovat v dostatečném objemu a současně s dostatečnou potenciální energií.

V blízkém okolí naší vesnice byl stejný akumulací systém k získání energie z tekoucí vody na Velehradě. V letech kolem roku 1945 byl majitelem mlynář pan Lesa a na Velehradě pan Bednařík. K akumulaci vody sloužila menší akumulací nádrž, která umožňovala chod vodního kola po dobu několika hodin. Podobný postup byl i na pile na Salaši. Akumulací nádrž byla napájena vodou z potoka. Napájení však muselo být realizováno tak, aby voda natekla do akumulací nádrže.

Problém byl v tom, že nejvýše dosažená hladina v nádrži musela být o několik desítek cm výše nad nejvyšším místem koryta mlýnského kola. Výška požadované hladiny byla určující podmínkou pro vybudování stavidla na potoce. Přirozený spád potoka v Tupesích mezi obcemi Tupesy a Břestek je malý. K dosažení potřebné výšky hladiny byl potok přehrazen pomocí přehrady, která se běžně pojmenovávala splávek.

pokračování článku na straně 9

Exkurze sedmáků

21. dubna jsme my, 7. třída, vyrazili do Kněžpolského lesa. Ze začátku jsme z téhle exkurze moc nadšení nebyli. Jeli jsme s panem učitelem Koubkem a panem učitelem Schneiderem. Ráno celá naše početná třída nastoupila do autobusu. Pan řidič byl dost protivný, když nás viděl. Dorazili jsme do Uherského Hradiště a přestoupili jsme na druhý autobus do Kněžpole. Jízdenky byly dost drahé. Z Tupes do Kněžpole nás to stálo 24 Kč. Pan učitel Koubek nám hned po vystoupení z autobusu začal vykládat o různých květinách

a zvířatech, která se nachází v této lokalitě. Vzácnými rostoucími květinami v lese jsou například Stulík žlutý, Kosatec žlutý, Pachník hnědý atd. Stromy jsou tam taky velmi zajímavé. Topol kanadský, javor jasanolistý. Fotili jsme si všechny kytičky do herbáře a do prezentace, kterou jsme měli za úkol udělat po exkurzi. Rozdělili jsme se do skupin po třech, měli jsme šanci si vybrat, jestli půjdeme hledat živočichy půdní nebo vodní. V naší skupince byla ještě Kristína Šefránková a Adriana Špačková. Vybraly jsme si nejprve vodní živočichy. Dostaly jsme sítku a talíř a šly jsme k vodě. Vylovily jsme vodoměrku a nějakou larvu. Ani pan učitel nevěděl, co to je. Možná to byl kámen. Ostatní chytili mnohem zajímavější věci, třeba malé rybky. Potom

j jsme si měli vystřídat stanoviště. Dostaly jsme lupu a lopatku. Našly jsme stonožku a pavouka. Popravdě jsme se na to trošku vykašlaly, protože jsme si lehly s holkama do trávy a užívaly jsme si krásného tichého lesa. Poslouchaly jsme datla, jak léčí stromy, chtěly jsme ho vidět, ale vždycky přestal fukat. Moc jsme si to ticho užily. Museli jsme už jet. V Uherském Hradišti jsme dostali chvilku rozchod. Šla jsem si koupit sušené maliny. Všichni mi to snědli. Potom už nám přijel autobus. Tenhle výlet byl super. Moc děkujeme.

autor článku:
ANNA GABRIELOVÁ

autor článku:
ADÉLA KŘEMEČKOVÁ

Aha, už to vím

Víte, co je to OXYMORON?

Oxymoron znamená protimluva. Jsou to slova, která mají navzájem opačný význam, prakticky se vzájemně vylučují. Jde vlastně o takový paradox.

Pořád nevíte, co to je? Tipnu si, že už jste někdy nějaký oxymoron řekli, aniž byste to tušili. Napadá mě třeba popis *hrozně krásná* nebo hláška *judu běhat...* Je vám to povědomé?

Oxymoron se používá ale hlavně jako básnický prostředek v poezii. Označení je odvozeno z řeckých slov OXY (ostrý) a MOROS (tupý) - to už samo o sobě značí protiklad.

Tady máte ještě nějaké příklady oxymoronu z běžného života: *napůl mrtvý, normální šílenec, přesný odhad, poloprázdný, celá polovina, boj za mír...* A vy sami už teď jistě přijdete na spoustu dalších.

ANOLIS A UŽOVKA

Anolis rudokrký (latinsky *Anolis carolinensis*) je ještěř, který dorůstá 20 cm (s ocasem) a je schopen barvoměny od hnědých až po zelené odstíny.

Terárium a vybavení

Dle mého můžeme chovat v teráriu s rozměry, které se dost na internetu liší, proto jsem si zvolil průměr a to 60x45x60 (ŠxHxV). Terárium vybavíme pro stromové ještěrky. Udává se, že čím více zelené terárium, tím častěji zelený Anolis je. Rostlin vhodných do terária je mnoho, například Fikus benjamin, Šplhavnice zlatá. Na vršek terária dáme žárovky na vytápění na teplotu 20 - 35°C (nejvyšší teplota se nachází pod centrálním výhřevem). Také u substrátů se internet zase dost rozchází. Já jsem dostal radu od chovatele, že mám zvolit

terarijní kůru. Rosit musíme dvakrát denně, protože ještěři pijí způsobem olizování kapek. Navíc musíme udržet vlhkost někde mezi 60 - 80%.

Potrava

Tito ještěři mají rádi různé druhy hmyzu, občas měkké ovoce nebo kašičky. Živou potravu obohacujeme vitamíny a minerály, hlavně kalcium.

Užovka červená (latinsky *Pantheroufis Guttatus*) je v základu červený had s bílými místy, ale vyskytují se i jiné barvy jako je černá atd. Má také mnoho barevných forem jako například Zig Zag, Aztec, Motley atd.

Terárium a vybavení

Chovat ji můžeme v teráriu nebo boxu. Já chovám v boxu, později se budu rozmyšlet nad rack systémem nebo teráriem. Jako podestýlku můžeme zvolit lignocel (ne ten, co si představíme u nás, jsou to bezprašné piliny). Mě se osvědčila jedlová nebo mandlová kůra. Tato možnost je poměrně dražší a někteří chovatelé ji odsuzují. Dle mého názoru je to krásný a funkční podklad. Jako poslední možnost můžeme zvolit papírové utěrky. Velikost chovné

nádoby zvolíme podle velikosti hada. U dospělého hada 100x40x40 cm pro pár. Teplota na výhřevném místě by měla být 25 - 30°C. Měly bychom dodržet teplotní zóny, na nejménějším místě musí být teplota 22°C, s nočními poklesy na cca 20°C. K vytápění můžeme použít žárovku, topný kabel nebo topnou folii. Terárium vybavíme dvěma úkryty a miskou, do které si užovka vlezí. Někteří chovatelé doporučují vystlat úkryt rašelínkem.

Potrava

Užovky krmíme myškami. Já používám mražené. Velikost volíme podle nejširšího místa hada. Pokud se vám užovka červená nelíbí, můžete zvolit i další druhy, například Užovku japonskou, Užovku levhartí a tak dále. Zase doporučuji si něco načíst. Doporučuji e-book od pana Palky, který je volně ke stažení na jeho webu.

autor článku:
JAN KADLČÍK

Znáte letní komedie?

Poznáte podle těchto sedmi nesmrtelných hlášek, ze kterého filmu jsou:

- 1) „Tati, předjel tě trabant.“
- 2) „Ležel tam na břehu jak vyvrženej vorvaň!“
- 3) „To není děda, to je Herodes.“
- 4) „Tento způsob léta zdá se mi poněkud nešťastným.“
- 5) „A jedte, kluci, vopatrně, opilý řidič, veselý vrah!“
- 6) „Krásně je všude, pokud tam nepřijdou lidé.“
- 7) „Toho času je tak málo... To máte pořad chatu, auto, domácnost... Já si myslím, že zaměstnání člověka jenom zdržuje.“

Tak co, povedlo se?

Správné odpovědi: *Na samotě u lesa, Účastníci zájezdu, Jak dostat tatínka do polepšovny, Rozmarné léto, Bobule, Dovolena s andělem, Pátek není svátek*

Region z výšky

Při toulkách našim regionem se můžeme zastavit na několika zajímavých rozhlednách. Okolní přírodu a památky si prohlédneme z úplně jiného úhlu. Jen pro některé to může být třeba pohled nedosažitelný.

SALAŠ - Rozhledna na Salaši je první, co mě napadlo. Hlavně proto, že jsme na ní byli už několikrát a taky proto, že je k nám nejbližší. Pod rozhlednu se dá dojet autem do obce Salaš, potom celkem prudkým kopcem nahoru, ale je to jen kousek. A potom už jste u rozhledny. Rozhledna je inspirována sedmičkami, které jsou v sobě zaklíněné. První plošina je ve výšce 15 metrů a druhá ve 20 metrech. Konstrukci tvoří pozinkovaná ocel a dřevěné lamely. Původní záměr se skleněným zábradlím byl pozměněn a plošiny lemuje ocelové zábradlí. Do provozu byla uvedena poměrně nedávno, v roce 2013. Je celoročně zdarma přístupná. Nabízí výhled

na Velehrad, Uherské Hradiště, Javořinu, Bílé Karpaty, Hostýn nebo vyšší vrcholky Chřibů.

ROVNINA - Nachází se na kopci Rochus asi 3 km od Uherského Hradiště. Vyhlídková plošina je ve výšce 55 metrů, potom pokračuje rozhledna výš, kde je umístěn vysílač. K rozhledně je možné dojet autem nebo pěšky po zelené trase z centra UH. Při dobrém počasí se nabízí vyhlídka na Vizovické vrchy, Bílé Karpaty, Nízký Jeseník, Pálavu a Chřiby. Rozhledna je celoročně volně přístupná.

FLORIÁNKA - Rozhledna Floriánka se nachází u Polešovic, je volně přístupná po polní cestě a poblíž vede cyklotrasa Bzenecká. Byla otevřena v lednu 2014. Konstrukce je dřevěná s ocelovými prvky. Vyhlídková plošina se tyčí ve výšce 18 m a vede k ní 80 točitých ocelových schodů. Z Floriánky

budete mít výhled na Bílé Karpaty, Chřiby, údolí Moravy a hrad Buchlov.

MODRÁ - Jedná se o dřevěnou rozhlednu a zároveň nejvyšší z uvedených rozhleden. V současné době má 3 patra a její výška je 12 metrů. Vyhlídkovou plošinu má ve výšce 9 metrů. Původně dvoupatrová rozhledna z roku 1999 byla v roce 2003 zvýšena o jedno patro na 11 metrů. Nakonec byla ale v roce 2011 z bezpečnostních důvodů znepřístupněna a o rok později zbourána. Na jejím místě byla 2012 vystavěna nová, současná 12 metrová. Rozhledna se nachází za obcí Modrá směrem na Bunč. Je volně přístupná s výhledem na Vizovické vrchy, Pálavu, Hostýnské vrchy, Zlínskou vrchovinu, Chřiby a Bílé Karpaty.

autor článku:
ADÉLA KŘEMEČKOVÁ

Víte, že ... (zmrzlinové)

... největšími konzumenty zmrzliny jsou s 28 litry za rok Novozélandané?
... v Evropě vedou v konzumaci zmrzliny Švédové?
... Češi zkonzumují zhruba 3,2 litru na osobu za rok?
... nejdražší zmrzlina na světě je v Dubaji? Vyjde v přepočtu až na 20.000,-Kč. Je vanilková, obsahuje i lanýže a plátky 24 karátového zlata.

Co o prázdninách?

O prázdninách jde stihnou spoustu věcí a rád bych vám pár doporučil. Jako jednu z prvních věcí, na kterou se o prázdninách nesmí zapomenout, jsou koupaliště. Ať už přírodní nebo umělá, pokaždé se na ně čas a místo najde. Taky samozřejmě nesmíme zapomenout na sportování, chození a ježdění na výslapy. Jako velký fanoušek doporučuji Velkou Javořinu.

autor článku:
MATOUŠ POSPÍCHAL

Привіт, Yehor!

Události posledních týdnů, a vlastně už měsíců, poznamenává v mnoha ohledech situace na Ukrajině. To, co nám v prvních hodinách a dnech připadalo jako zcela nemožné, se stalo strašákem na dlouhou dobu. A co teprve tato situace přinesla do života všech těch obyčejných lidí, kterým se v jednom jediném okamžiku přetočil život vzhůru nohama? Pohybují se mezi námi, potkáváme je v obchodech, jezdí s námi v autobusech a vlacích, vidáme je na dětských hřištích atd., jsou už tak nějak součástí našich životů. Všichni ti, které situace vyhnala daleko od jistoty, od domova, od příbuzných. Teprve podobná osobní zkušenost nám může pomoci pochopit, co vše ti lidé

ztraceli a jak těžké to teď mají. A nejde jen o dospělé, kteří vše alespoň dovedou chápat reálně. Děti, které se staly oběťmi této situace, si často nedovedou nic vysvětlit, pochopit to. A přece jsou tady - v cizí zemi, mezi cizími lidmi, kterým ani nerozumí. A navíc často musí nastoupit do škol a školek a začít nějak fungovat - ideálně co nejlépe. Ale jde to vůbec? Nejsme jediná škola, které se tato situace také přímo dotkla. A já za sebe říkám DÍKY, že se nás takto dotkla. Vždyť i tato zkušenost nám může zase posunout o kus dál. Je to prostě výzva. Dáme to? Koncem dubna i naše škola přijala nového žáka z Ukrajiny. Z počátku jsme byli všichni plni obav, nejistoty, ale i očekávání. Žáci se spíš těšili,

učitelé měli plnou hlavu starostí, jak to bude v hodinách probíhat. Ale časem se vše tak nějak obrousilo a obavy byly opravdu téměř zbytečné. Možná máme tak trochu štěstí, možná jsme to vzali za správný konec hned od začátku, možná ... nevím, ale z Yehora se prostě stal kamarád. A že ještě moc nevíte, co je Yehor zač? Dovolím si s jeho souhlasem malý medailonek.

Yehor Khramtsov je čtrnáctiletý kluk, který k nám přijel se svojí mámou a malou pětiletou sestrou přímo z Charkova. Před časem za nimi přijela i babička. Teď bydlí přímo v Tupesích, kde našli díky přátelům dočasný azyl. Yehor a jeho rodina mluví rusky, ukrajinsky, máma a babička ještě německy a francouzsky. Na Ukrajině zůstal táta a jeho nevlastní sourozenci. A co ho baví? Teď asi nejvíce

programování. Tomu se věnuje už několik let. Tento koníček vystřídal do té doby další zajímavou zálibu. Yehor totiž do svých 11 let tančil v tanečním klubu standardní a latinskoamerické tance a dokonce se účastnil soutěží. Fyzičku si i nadále udržuje posilováním, které ho baví. Je to prostě velmi cílevědomý mladý muž, který si jde za svým. V současné době například také tím, že se poctivě učí češtinu, aby mohl co nejdříve plnohodnotně fungovat ve škole s ostatními spolužáky. A plány do budoucna? Nejráději by se všichni vrátili domů a on by rád studovat programátorství. Moc mu to přejeme. Ale do té doby se budeme snažit, aby se tady cítil co nejlépe.

autor článku:
BARBORA KŘEMEČKOVÁ

Praha očima deváťáka

Ve středu 20. 4. 2022 jsme jeli vlakem směr Praha hlavní nádraží. Ve vlaku byla legrace, ale cesta trvala 3,5 hodiny, a tak už nás to potom moc nebavilo. Když jsme konečně dorazili, šli jsme se ubytovat. Byli jsme ubytováni ve středisku ekologické výchovy Toulcův dvůr. Sice to nebyl nějaký hotel, ale na ty dvě noci to bohatě stačilo. Za ty tři dny jsme toho stihli opravdu spoustu. Ušli jsme hodně kilometrů a na konci výletu nás všechny už bolely nohy. Navštívili jsme Národní muzeum, Národní divadlo, Pražský hrad, rozhlednu Petřín, Dům U Kamenného zvonu a spoustu dalšího. Měli jsme také možnost si vyzkoušet, jaké to je být nevidomým člověkem. Upřímně to pro mě bylo trochu

zvláštní. Necítila jsem se moc komfortně a je mi líto všech, kteří mají tenhle zrakový problém. Navštívili jsme divadlo Studio DVA, kde jsme byli na představení, které se jmenovalo Tři grácie z Umakartu. Samozřejmě jsme byli i v nákupních centrech, což pro mě bylo asi nejlepší, protože miluju nakupování. Jsem si jistá, že tenhle pobyt v Praze zlepšil náš třídní kolektiv, i když to byl jeden z našich posledních výletů na základní škole. Většinu času jsme se něčemu smáli a byla to fakt legrace. V Praze jsem byla už několikrát, ale přesto jsem si to užila a myslím, že i ostatní mí spolužáci.

autor článku: DENISA ŠTULÍROVÁ

Psí rekordy

Fena neapolského mastia Tia z USA měla nejpočetnější vrh štěňat, štěňátek bylo celkem 24.

Nejvíce míčků v tlamě měl zlatý retrívr Augie z USA, celkem jich bylo 6.

Nejmenším zaznamenaným psem byl v roce 1945 yorkshirský teriér z Velké Británie. V kohoutku měřil 7,11 cm a od čenichu po konec ocasu byl dlouhý jen 9,5 cm.

Největším rekordmanem byl Greyhound Bang, který v roce 1849 při honu na zajíce v Anglii skočil do dálky 9,2 m. Zároveň skákal přes překážku vysokou asi 130 cm.

Tím nejvyšším psem je Německá doga Gibson z USA. V kohoutku měří 107 cm. Váží 77 kg a když se postaví na zadní, měří kolem 220 cm.

Nejdelší psí jazyk měla boxerka Brandy z USA. Měřil 43 centimetrů.

Nejdelší uši měl bloodhound Tigger z Illinois (USA). Měřily necelých 35 cm. Díky svým

uším získal řadu výstavních titulů a přes 180 ocenění BOB (Best of breed). V roce 2003 byl Tigger uveden do Sině slávy Bloodhouna.

Vlastníkem nejdelšího psího ocasu všech dob byl irský vlkodav Keon z belgického města Westerl. Jeho ocas měřil 76,8 centimetrů.

Nejstarším plemenem je perský chrt saluki. Tito psi byli ve starověkém Egyptě ctěni a drženi jako královští mazlíčci, někteří byli dokonce po smrti mumifikováni. První zmínky o tomhle plemeni pocházejí z roku 329 před naším letopočtem. Obrazy psů podobných saluki byly nalezeny na sumerských řezbách, které jsou dokonce ještě o několik tisíc let starší.

autor článku: ELIŠKA FOLTÝNKOVÁ

Prázdninové recepty

Jak se nejlépe osvěžit v parném létě? Pro tuhle odpověď jsem sesbírala pár receptů, které vedro rychle zaženou!

recept na Jednoduché domácí jahodové nanuky

suroviny:
čerstvé jahody 100 g
kvalitní bílý jogurt 350 g
čerstvá citronová šťáva 1 lžička
med 2 lžice

postup:
Jahody rozmixujte spolu s medem dohladka. Do jahodové směsi vmíchejte bílý jogurt a citronovou šťávu. Vše nalijte do formiček na nanuky a ty umístěte do mrazáku. Nechte přes noc zmrazit.

recept na Nepečený ovocný dort

suroviny:
2 kelímky bílého jogurtu
2 kelímky zakysané smetany
2 lžice moučkového cukru
2 balíčky piškotů
kompotované ovoce podle chuti
na ozdobu:

1 kelímek smetany ke šlehání
čokoláda
ovoce

postup:
Jogurt, zakysanou smetanu a cukr ušleháme. Do dortové formy naskládáme vrstvu piškotů, vrstvu ovoce a zalijeme jogurtovou směsí. Několikrát opakujeme, poslední vrstvu tvoří piškoty. Necháme přes noc v chladničce uležet. Ozdobíme ušlehanou smetanou, čokoládou a ovocem.

recept na Lahodnou borůvkovou limonádu

suroviny:
hrnek čerstvých borůvek
500 ml studené vody
šťávu z jednoho citronu
třtinový cukr, nebo med dle chuti
citron, nebo limetu na ozdobu

postup:
Borůvky, vodu i cukr dáme do mixeru a rozmixujeme dohladka. Následně přecedíme přes jemné síto, přilejeme šťávu z citronu a pořádně promícháme. Borůvková limonáda chutná nejlépe s ledem ozdobená kolečky citronu nebo limetky.

autor článku: EVA MÁČALÍKOVÁ

Jak jsme v máji plesali

Ráno v devět hodin jsme měli sraz v tělocvičně, kde jsme měli generální zkoušku naší polonézy a také jsme ještě doladovali nějaké věci. Potom jsem jela ke kadeřnici, která mi vykouzlila krásný účes.

Když jsem večer přišla do tělocvičny, všem to moc slušelo. Zanedlouho nás ohlásil pan ředitel a začalo to. Byla jsem strašně nervózní, ale na druhou stranu jsem se moc těšila. Myslím, že jsme to odtancovali výborně a lidem se to moc líbilo. Po polonéze následovalo prodávání lístků do tomboly. Lidé se na nás hrnuli a my jsme nestačili vybírat peníze. Když byly

všechny lístky vyprodané, šli jsme si konečně oddechnout. Ale zanedlouho jsme byli zase na parketu a užívali si náš ples. Teda alespoň my holky. Kluci pořád jen seděli a moc se jim tančit nechťelo, ale nakonec jsme je stejně přemluvily. Jako půlnoční překvapení jsme znovu zatančili polonézu, která se lidem líbila natolik, že jsme ji tančili ještě potřetí. Tento ples jsem si moc užila a budu na něj ještě hodně dlouho vzpomínat. Bylo to opravdu krásné.

autor článku: MAGDALÉNA DUDEŠKOVÁ

Náš program na Rochusu

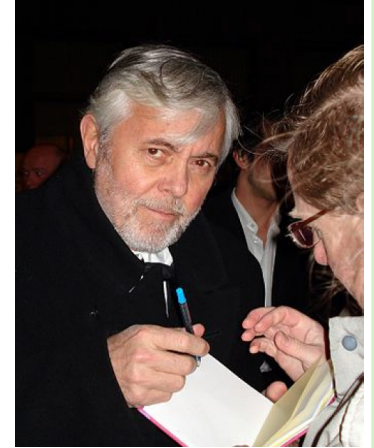

Dne 17. května se naše třída vypravila na výlet na Rochus. Celý den nám pršelo. Ráno jsme vyjeli autobusem do Uherského Hradiště. Od nádraží jsme vyšli v dešti pěšky na Rochus. Naštěstí, když jsme šli ty dva největší kopce, přestalo pršet, ale v tom dusnu po dešti se taky nešlo zrovna nejlépe. Na vrchu na kopci jsme deset minut počkali a začal nám program. Jelikož jsme měli program jako první, protože ho na nás testovali, měli jsme ho zadarmo. Učili jsme se dělat mapu podle kompasu, hledat cestu, poznávat

kytky, ochutnávali jsme sirup a marmeládu atd. Z výletu jsme se vrátili všichni mokří, protože jsme chodili celý den v trávě. Cestou zpátky nám začalo opět pršet. Po návratu do školy jsme šli na oběd a my holky jsme měly ještě tělocvik. Výlet se nám líbil, i když jsme nedělali úplně vše, protože to v tom moku a dešti prostě nešlo.

autor článku:
ADÉLA KŘEMEČKOVÁ

Josef Abrhám († 16. 5. 2022)

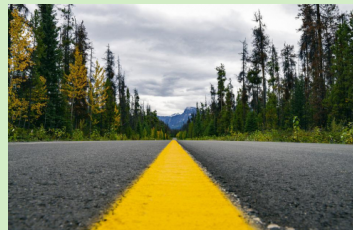

► Pan Abrhám je silnou a známou hereckou osobností. Můžete ho znát z filmů jako například Šakalí léta nebo Vrchní prchni, kde ztvárnil hlavní postavu. Narodil se ve městě, které je nedaleko od nás. Pro ty, co tipovali Zlín, tak mají pravdu. Vystudoval DAMU (Divadelní fakulta Akademie múzických umění). Po dokončení školy hrál po tři sezóny v Divadle na Vinohradech v hlavním městě. Dále začal hrát v činoherním klubu, ve kterém setrval do roku 1992. Na krátkou dobu se objevil i v Národním divadle, ale roku 1994 z něj

vystoupil a tím skončila jeho divadelní kariéra. Teda až na dvě výjimky. První filmovou roli dostal roku 1962 ve filmu Transport z ráje. Poslední film, kde se objevuje, je Jak básníci čekají na zázrak.

autor článku:
JAN KADLČÍK

Vysněné prázdniny

Inu, každý má jinou představu o takových vysněných prázdninách. Někdo by nejraději zavítal do lesů či do polí, někdo by nejraději sbalil saky paky a utekl do vysokých hor se zasněženými vrcholky a rozkvetlými loukami, či naopak odjel k teplým bílým plážím s mušlemi a kraby. Některým lidičkám stačí ke štěstí pouhopouhé toulání po okolí a návštěvy blízkých památek... Ovšem tohle všechno jsou poněkud běžné prázdniny, i když ani tento fakt jim na senzacnosti neubírá. Přeci jen si to představte: cítit horský vzduch ve vlasech, nechat nohy omývat jemnými vlnkami slané moře, slyšet ptačí orchestr, který doplňuje šum listů či výhled na kopce a údolí. Ale přeci... Myslíte, že existuje způsob, jak si prázdniny vychutnat ještě více? Jak z nich vytěžit ještě lepší momenty a zážitky? Nevím to přesně, neboť jak už jsem říkala, každý má svoji představu o ideálním

strávení letních prázdnin. Ale co třeba vyzkoušet něco nového? Někam, kde jste nebyli, či o tom jen snili? Dlouhé prázdniny jsou ideální k tomu, abyste své plány mohli konečně uskutečnit. Adrenalinové sporty, roadtrip, čundr s bandou přátel na vlastní pěst, či zastavení v nějaké luxusní restauraci... I na pohled menší zážitky mohou vaše prázdniny okořenit a dodat jim nové rozměry. Popadněte mapu a kompas, přibalte si svačinu a nějakého parťáka (ať již dvounohého či čtyřnohého) a vyjděte si na túru do blízkých hor. Dobrodružství se nemusí nutně skrývat daleko od domova a klidně na vás může vybafnout za nejbližším rohem a prvním stromem, co uvidíte. Pokud jste například spíše pohodlnějšího a méně dobrodružného ražení, můžete si třeba vyjet na okružní jízdu vlakem či navštívit nějaký (klidně vícedenní) festival či vyzkoušet neznámé a zároveň zajímavé pokrmy. Ach ano,

výzvy! Výzvy mohou dáti vašemu volnu novou šťávu. Neumíte lozit na stromy? Haha, určete si to jako výzvu a zkuste to, neboť tím opravdu nic nepokazíte. Rádi byste pokořili alespoň nějaký osobní rekord, naučili se malovat a kreslit, naučili se (konečně) vařit či vylezli na horu...? Kreativitě se meze nekladou a svět je tu jen pro vás, do široka otevřen a nabízející víceméně všechny své možnosti. Stejně ale musím říci, že prázdniny jsou nejlepší, když je trávíte se svými blízkými, tedy přáteli a rodinou. Uspořádejte večerní venkovní piknik s minikinem (kdy vám jako kino bude muset postačit zřejmě notebook) či pozvěte partu do opravdového kina na nějaký úžasný trhák. S přáteli si postavte bunkr (a nezáleží, zdali

jste velcí či malí) anebo spěte venku pod širákem a vyprávějte si hororové historky a navzájem si vhnějte děs do tváří. To teprve pobyt pod hvězdami pěkně vylepší! Nezapomínejte, že život je krátký. Nezapomínejte, že máte milion možností, jak své prázdniny využít a jak si je užít na maximum, i když zrovna neplánujete velkolepou cestu do zahraničí. Nezapomínejte, že největší sranda je s přáteli a rodinou. A nezapomínejte, že vše je ve vaší režii a prázdniny budou jen takové, jaké si je uděláte. Tak tedy hurá do toho!

autor článku:
EVA MAČALÍKOVÁ

Co nás baví ... aneb příběh našich prváčků

Také naši nejmladší školáci se těší na letní prázdniny. Za ten rok ve škole získali kromě spousty nových vědomostí hlavně řadu dobrých kamarádů, se kterými tráví čas i mimo školu. Nedávno jsme si v družině povídali o tom, co je baví, čím si krátí volné chvíle, s kým tráví odpoledne apod. Pojďte se alespoň o některých našich prváčcích dozvědět něco víc.

Jarda:

Mám doma psa Majdu a je to slavný trhač. Roztrhá všechno, třeba i plast. Všechno před ní musíme schovávat. Pere se s našim dalším psem Belou. Chodíme s ní na vycházky, házíme jí míčky a hladíme ji. Je to prostě naše kámoška.

Pepa:

Po škole jdu domů, udělám si úkoly a hned se vrhnu na rubikovu kostku. Mám jich doma několik. Nejdříve jsem skládal jen tu 3x3, teď mi jde nejrychleji pyramida. Přál bych si kostku velikosti 2x2. Ve skládání bych se chtěl pořád zlepšovat a někdy se třeba dostat i na nějakou soutěž.

Tony:

K narozeninám bych si přál rubikovku 1x2x3. Chtěl bych se zlepšovat ve skládání rubikovy kostky, abych se dostal na vyšší rekordy a chtěl bych jednou jít na závody ve skládání rubikovky. Kostku mám pořád u sebe, skládám i o přestávkách a v družině.

Šimonek:

Rád něco opravuju s tátou v dílně, hlavně náš traktor. Máme doma psa Puntu a rád si s ním hraju a venčím ho.

Amálka:

Odpoledne ráda chodím s klukama ven a hrajeme si na hřišti. Ve volných chvílích si ráda čtu a maluju.

Šarlotka:

Doma mám malé králíčky a moc ráda si je hladím. Mamince lezou pod břicho a ona jim pořád uskakuje. Jsou to prostě takoví

malí čertíci, protože jsou všichni černí. Je jich celkem 7.

Kačka:

Mám ráda zvířátka a chtěla bych být veterinářkou. A taky mě baví škola, mám tam spoustu kamarádů a ráda se učím nové věci.

Esterka:

Mám strašně moc ráda školu, protože se ráda učím. A jsem strašně ráda, že máme doma malé králíčky. Příští rok se nám narodí také malá morčátka. Ve škole mám ráda kamarády

a ráda si s nimi o přestávce hraju.

Terezka:

Ráda maluju a ráda chodím s mámou a tátou na procházky do přírody. Naposledy jsme byli na Velehradě. Jezdíme také do Jeseníku na dědovu chatu. Už se těším, až tam zase v létě pojedeme.

autor článku:
BARBORA KŘEMEČKOVÁ

Adrenalinoví osmáci

Po turistáku a lyžáku se osmá třída rozhodla obdivovat krásy České republiky znovu. Tentokrát ale hlavně Olomouce. První den po příjezdu a ubytování na nás všechny čekaly rafty. Rafty si všichni velmi užili, a to i přes prakticky

tříhodinovou námahu. Večer jsme pak opékali a za doprovodu hudby pana učitele Koubka zpívali české klasické písně. Druhý den patřil hlavně prohlídce Olomouce, navštívili jsme především kulturní části jako je třeba Arcibiskupství, ve kterém jsme se dozvěděli hodně o jeho historii a historii Olomouce. Užili jsme si klidnou atmosféru Univerzity Palackého a pak prošli a obdivovali nádheru centrální Olomouce a nevynechali jsme jedinou památku. Večer jsme pak fandili národnímu týmu při hokeji a hráli přehazku jako předešlý den, která byla velmi zábavná. Třetí a poslední den jsme si i přes nepříznivé počasí také užili, protože jsme byli v Olomoucké ZOO. Dozvěděli

jsme se hodně zajímavých informací a ošahali jsme si hodně zajímavých věcí jako třeba lebky zvířat nebo jejich typické věci. Pak jsme měli více jak dvouhodinovou svobodu v ZOO a mohli jsme si ji celou projít. A během toho se rozšířilo a přestalo pršet. Jako zajímavou část bych určitě zmínil pavilon

netopýřů, kteří kolem vás létali jen tak na volno. Celé tři dny utekly rychle jako voda, ale i tak si myslím, že bude na co vzpomínat.

autor článku:
ONDŘEJ KLOFÁČ

HRADY A ZÁMKY U NÁS

Spousta z nás má ráda navštěvování a poznávání historie hradů a zámků. Není se čemu divit, v tehdejších dobách to fungovalo úplně jinak, šlechtici, stavba hradů a zámků, králové, rytířské turnaje... Dnes si o tom něco povíme. V roce 2019 navštívilo české hrady a zámky, které jsou ve správe Národního památkového ústavu, celkem 5,3 miliónů lidí. Hranice 5 miliónů byla pokořena pátý rok po sobě. Ukazuje nám to, že lidé na naše předky nezapomněli a rádi se vracejí na místa, která nám připomínají dobu středověku. Úplně první hrady se začaly objevovat v průběhu 12. století. Stavěly se na vysokých kopcích ze dvou důvodů. Jako obranná strategie a aby byl hrad viditelný už z dálky. Bylo to velmi důležité, protože ukazoval každé návštěvě, že zde je území zabráno. Hrady mívaly i strážní funkce, například hlídaly důležité obchodní stezky. Hrad si mohl postavit pouze člověk s vysokým postavením. Ve 13. století si ale šlechtici nemohli stavět jen tak. Musei k tomu mít souhlas panovníka, něco jako dnes stavební povolení. Díky silným kamenným zdem bylo ve vnitřních prostorách velmi chladno. Prvním typem topení býval krb v rohu místnosti, který se ale stal brzy nevyhovujícím. Od 14. století se v hradech bohatších držitelů

začaly zřizovat speciální vytápěné místnosti, které využívaly buď teplovzdušné podlahového vytápění anebo se topilo v kachlových kamnech. Do těch se přikládalo z chodby, aby služebnictvo nerušilo panstvo a dalo se tak poměrně snadno udržet uvnitř pokoje příjemně teplo. Bydlení v hradech nebylo z pohledu dnešního člověka zrovna nejlepší. Chlad od kamenných stěn, prítmí, které vydávala malá okna, budovaná hlavně z obranných důvodů, vyžadovalo uvnitř hradu svícení loučemi či olejovými kahany. K původnímu vybavení hradu patřily stoly, židle a truhly, na kterých se i spávalo. Další zařízení jako skříně a jednoduché postele se objevily až ke konci středověku. Ke stolování se používaly misky a poháry, většinou hliněné nebo dřevěné, bohatší si mohli dovolit i skleněné či cínové. Jedlo se lžící a nožem, vidlička se za středověku nepoužívala. Moc aktivit se dělat nedalo. Muži věnovali svůj volný čas lovu vysoké zvěře či zdokonalování se v šermu. Ženy vyšívaly a šily. Rády hrávaly šachy, vrhcáby nebo hru v kostky. S hygienou si lidé ze středověku moc velkou hlavu nedělali. Hrady na tom ale byly o poznání lépe než podhradí. Pod postelí pana krále a dalších šlechticů se nacházel nočník. Jinak se

chodilo na tzv. převět, což byl malý výklenek ve zdi hradu. Zevnitř se tam chodilo na záchod a o splachování se postarala přirozená gravitace. Co se týká koupání, tak to probíhalo zhruba 1x týdně, kdy si panovníci nechali nanosit teplou vodu do vany a dokonce se v tu dobu již používaly i vonné směsi a bylinky. Jak plynul čas, bylo potřeba renovovat již zastaralé nebo nevyhovující prostory. Původní stavby ze 13. století byly totiž velmi jednoduché a nenáročné, a proto se k nim o sto let později dostavovaly různá palácová křídla. V 15. století náročnost na množství pokojů a komnat ještě vzrostla a majetnější hrady se začaly pomalu měnit v zámky. Postupem let bylo nutné upravovat i opevnění hradů a v zájmu sebeobrany reagovat na nově vyskytující se zbraně a útočné techniky budováním střelen. Od začátku 16. století se výstavby i přestavby hradů začaly završovat. Mezi úplně posledními u nás vystavěnými hrady byl Švihov a Krivoklát. Česko je bohatou zemí na hrady, a to i v evropském měřítku.

Podle evidence Národního památkového ústavu máme 461 hradů a zřícenin. Nejvíce jich nalezneme ve Středních Čechách, dále pak na Plzeňsku a třetí částí republiky s celkem 50 hrady je Jihomoravský kraj. Z celkového počtu hradů je 388 již označených jako zříceniny, zachovalých nebo hradů přestavěných na zámek máme celkem 53.

Ze všech hradů a zřícenin je 331 volně přístupných bez poplatků či návštěvních hodin. Celkem 96 hradů vybírá za prohlídku vstupné. Smutnou statistikou je, že 20 objektů z celkového počtu je již kompletně zaniklých. Přesto na jejich místech zůstaly alespoň náznaky či archeologické pozůstatky původních staveb. Nešťastnou statistikou je i to, že 15 hradů či zřícenin je v současné době ve velmi špatném, až kritickém stavu. Tradičně nejnavštěvovanější hrady jsou Pražský hrad, Karlštejn. Mezi zříceninami vede Štramberk.

autor článku:
ELIŠKA FOLTÝNKOVÁ

Tipy na výlet

Je červen a letní prázdniny jsou tu co nevidět, máte už vymyšlené kam o prázdninách pojedete? Že ještě ne? Připravila jsem si pro vás pár tipů na výlety pro celou rodinu.

STÁJE STAROKLADRUBSKÝCH KONÍ

Pokud jste fanoušek a milovník koní, tak tohle místo je určeno právě pro vás. Hřebčín v Kladrubech nad Labem je jeden z nejstarších hřebčínů na světě. Můžete se zde setkat s koňmi císařů a králů. Otevřeno vždy od úterý až do neděle. U pokladny si můžete koupit lístek už od 9:35 až do 16:00 hodin a hřebčín můžete navštívit v rozmezí 10:00 - 16:00 h.

LUHAČOVICE

Jestliže máte rádi menší turistiku a hodně zábavy, tak se sem musíte podívat! V Luhačovicích se nachází několik přírodních pramenů, např. Vincentka, která se nachází na náměstí Luhačovic. Je tady pěkná krajina a okolí, můžete se podívat na Dům Bedřicha Smetany, ochutnat prameny vod, projet se na šlapadlech a zavítat do krajiny Luhačovic.

ZÁMEK LITOMYŠL

Jste právě ten typ lidí, kteří rádi objevují historii, navštěvují muzea, zámky a hrady? V tom případě pokračujte ve čtení tohoto článku. Zámek Litomyšl můžete navštívit o prázdninách 5.7. - 31.

8. od úterý do neděle mezi 9:00 - 16:00 hodinou., Dozvíte se spoustu nových věcí a informací díky návštěvě právě tohoto místa.

ZOO PRAHA

Zajímáte se o zvířata a baví vás návštěvy ZOO? V tom případě jste na správném místě. O prázdninách je ZOO otevřená

od 9:00 až do 21:00 hodin. Do ZOO Praha se vrátili Divocí koně a přibylo spoustu nových mláďat a dalších zvířat. Dokonce je tady i nový pavilon Goril a dalších druhů opic.

autor článku:
LUCIE MAČALÍKOVÁ

Zajímavé příchutě zmrzlin

- kaktusová zmrzlina
- maková zmrzlina
- medúzová zmrzlina
- vajíčková zmrzlina
- zmrzlina z mateřského mléka
- wasabi zmrzlina
- zmrzlina s příchutí bramborových chipsů

Zmrzlinu s příchutí čokolády nebo vanilky zná každý. Celkem běžné jsou i nejrůznější ovocné, karamelové, oříškové, jogurtové apod. Ale co zmrzliny s méně tradičními příchutěmi? Ochutnali jste už někdy takovou? Láká vás třeba ...

- zmrzlina s příchutí špaget se sýrem
- zmrzlina s příchutí hráškové kaše s rybou
- zmrzlina z hnědého uhlí
- zmrzlina z kozího mléka

No já bych asi zůstala u normálních příchutí. Ale koho by nelákala zmrzlina s příchutí brambůrků. Zmrzlina z hnědého uhlí je prej moc dobrá na pleť. Ale popravdě jsem ještě nikde ve zmrzlinárně neviděla tyto příchutě zmrzlin.

A co vy? Dali byste si některou z nich?

autor článku:
KLÁRA KŘEMEČKOVÁ

Naše aktuální atletické úspěchy

Naše škola byla letos v atletických soutěžích úspěšná. Nedávno jsme vyslali žáky 2. stupně na Velehradský pětiboj. V kategorii 6. - 7. třída nás reprezentovali *Markéta Kaňovská, Klára Kovaříková, Veronika Tuhýčková, Monika Žlebková, Duc Le Xuan, Roman Kubíček, Samuel Horký a Vojtěch Jámboř*. V této kategorii se opravdu dařilo. V hodnocení štafet obsadili naši kluci 2. příčku a holky se radovaly ze 3. místa. Díky dvěma individuálním zlatům, o které se postarali Duc a Verča, si pak tým připsal 1. místo v celkovém hodnocení pětiboje u kluků a 2. místo u holek. A co bylo obsahem pětiboje? Sprint na 50 m, běh na 600 m, hod kriketovým míčkem, skok daleký a štafeta 4x150 m.

Pozadu nezůstala ale ani sestava starších v obsazení *Pavlaína Smětáková, Eliška Daničková, Denisa Štulírová, Yehor Khramtsov, Vít Maňásek a Jakub Ryška*. Holky si ze štafety odvezly 3. místo a díky individuálnímu 2. místu Jakuba v pětiboji se povedlo obsadit i celkově 2. příčku. Disciplíny této kategorie byly mírně upravené - sprint na 50 m, běh na 800 m (dívky) nebo 1 000 m (kluci), skok daleký, vrh koulí a štafeta 3x150 m. Všem našim sportovcům patří díky za reprezentaci a našim tělocvikářům za poctivou přípravu. Jen tak dál!

autor článku:
BARBORA KOCOURKOVÁ

Co dělat, když se o prázdninách nudíte?

Prázdniny jsou dva měsíce. Většinou jedete někam na dovolenou. No jo, ale co když zrovna nikam nejedete a jste celé prázdniny doma anebo u babičky a dědy, kde není taková zábava jako na dovolené u moře atd.? Proto tady pro vás mám pár tipů na zábavu. V létě můžete jet na jednodenní výlet třeba na Salaš na rozhlednu nebo na blízký hrad Buchlov. Na jednodenní výlet se dá jet nebo i jít úplně kamkoliv. Třeba si vezmete deku a udělejte si

někde piknik - klidně i u vás na zahradě :) Zábava určitě bude, když si zkusíte něco vyrobit. Vyrobit můžete cokoli, třeba nějaké přáníčko nebo něco namalovat. V létě je hodné vedro a nějaká ta zmrzlina se rozhodně hodí, a tak si ji můžete zkusit vyrobit sami doma. Nemusíme zrovna zmrzlinu, ale třeba i zmrzlinový pohár. Fajn bude, když si upečete nějakou buchtu. Hodně z vás má určitě nějaké zvířátko. O prázdninách na něj máte více času než ve školním

roce. Tak si s ním hrajte, věnujte mu více času a třeba ho něco naučte. S pejskem můžete například skákat přes překážky. V létě si můžete naplánovat výlet s kamarády ze školy

nebo se jenom někde potkejte na pokec.

autor článku:
KLÁRA KŘEMEČKOVÁ

Hádanky

- 1) Mluvím bez úst a slyším bez uší. Nemám tělo, ale ožívám hlasem. Kdo jsem?
- 2) Když mne ubíráte, rostu. Když mi přidáváte, zmenšuji se. Kdo jsem?
- 3) Rádi mne máte, života by beze mne nebylo. Ale kdo se na mne dívá, vždycky se mračí. Kdo jsem?
- 4) Patří ti to, ale tvoji přátelé to používají víc než ty. Víš, co to je?
- 5) Mám města, ale ne domy. Mám hory, ale ne stromy. Mám řeky, ale ne ryby. Kdo jsem?

6) Můžeš mne uchopit svou levou rukou. Pravou to ale nikdy nedokážeš. Kdo jsem?

7) Ve dne malá jako myš, v noci všechno přerostu, když mě vidíš, nevidíš.

8) Co se vyskytuje jednou v minutě, dvakrát v každém momentě, ale ani jednou v roce?

9) Jak se říká ženě, která nemá všechny své prsty na jedné ruce?

ODPOVĚDI

1) ozvěna 2) jáma 3) slunce 4) tvoje jméno 5) mapa 6) pravá ruka 7) tma 8) písmeno M 9) normální žena. Chtěl bys mít všechny prsty na jedné ruce?

autor článku:
ANNA GABRIELOVÁ

Víte, že ...

... lidské tělo o váze 70 kg obsahuje 0,2 mg zlata?

... havajská abeceda má jenom 12 písmen?

... 8% lidí má pár žeber navíc?

... narozeniny sdílíte s dalšími 9 miliony lidmi?

... Saudská Arábie nemá žádné řeky?

... žízeň se objeví, když vaše tělo ztratí 1% vody?

... v Číně je zakázáno objímání stromů?

... více lidí zemře pod padajícím kokosem než od žraloků?

... krev z humry je bezbarvá, ale při styku se vzduchem zmodrá?

... nejstarší slovo v angličtině je „Town“?

... na světě žije 37 milionů slepých lidí?

... jazyk je nejrychleji se uzdravující se část těla?

... lidská stehenní kost je pevnější než beton?

... 70% chudých lidí na světě jsou ženy?

... černá skříňka je vlastně oranžová?

autor článku:
ADÉLA KŘEMEČKOVÁ

VODNÍCI

... pokračování článku z titulní strany

Přehrada, tedy splávek, nebyla vyšší než asi 5 m od úrovně hladiny odtékající vody dále původním korytem potoka. V horní úrovni vody, která přetékala přes vrchol splávků bylo vybudováno stavidlo k napouštění vody do akumulační nádrže. Průtok vody stavidlem bylo možné ručně ovládat pomocí posuvných dřevěných vrat. Voda tekla do akumulační nádrže pokud byla její hladina nižší než byla hladina vody protékající přes hráz.

Za přehradní hrází bylo zatopené původní koryto potoka. Výška hladiny vody od dna nebyla větší než asi tři čtvrtě metru. Původní koryto před hrází bylo nějakým způsobem upraveno. Délka vodní hladiny před hrází, kde již nebylo pozorovatelné proudění vody v korytu potoka, nebyla větší než asi 15 m. Šířka takto vytvořené vodní plochy byla největší u přetoku vody přes hráz. Nebyla velká. Dosahovala délky asi osmi metrů. Zde tedy byl vytvořen prostor pro letní koupání, a také k rybaření. Chytání ryb bylo nejmilejší zábavou hlavně malých chlapců, školáků.

Udici, potřebnou pro chytání ryb, si každý chlapec uměl sám vyrobit. Potřeboval pevnou nit, jehlu nebo špendlík a korkový špunt. Potok nebyl rybářským revírem. Nikdo proto chytání ryb bez povolenky nepovažoval za nedovolené. V potoce ale bylo jen několik druhů ryb. Většinou to byly jen malé běličky nebo hrouzci. V roce 1947, v létě, potok pro katastrofální suché období zcela vyschl. Vše co v potoce žilo, vyhytno. Potok je přítokem řeky Moravy, ze které se drobné druhy ryb šířily do potočních přítoků. Zlechovský potok, jak se potok jmenuje, už se od té doby nezarybnil. Příčinou bylo hlavně velké znečištění potoka odpadními vodami z obcí Břestek, Tupesy a Zlechov. Díky nově vybudované čistítku odpadních vod bude potok pro další generace asi zachráněn. Původní tupeský vodní mlýn však je již jen historie. Původní stavba, ve které bylo umístěno vodní kolo, je po demolici odstraněna. Mlýnské kolo již neexistuje. Akumulační nádrž je

jíž zarostlá křovinami a ovocnými stromy. Napouštěcí strouha je v terénu zcela zasypána a od okolí nerozeznatelná. Splávek na potoce je zničený a tedy nefunkční.

V prostoru pod mlýnským kolem žili vodníci. Ty vodníky ovšem viděl jen ten malý chlapec, který se vodníka nebál, měl nejen slušné chování v blízkosti vodního kola a podobně se choval v celém potoce. Vodník často měnil svůj oblek. Procházel se hlavně pod vodou v celém potoce. Jeho nejoblíbenější místo na sezení u vody bylo u mlýnského náhonu, kde voda proudila ve vantroku a dopadala s hlukem na vodní kolo. Vodníka bylo možné sledovat z úkrytu v křoví, které zde vytvořil divoce rostoucí šerík. Vodníci, když seděli na vrbě u náhonu, často pískali na vrbové píšťalky nebo zpívali veselé ale i velmi smutné písně. Smutní bývali především staří opuštění vodníci, které opustily jejich děti a umřela jim i vodnická manželka. Vodníci si samotu krátili tím, že klepali pokličkou o hrníčky. Starší lidé říkali dětem, že tam mají dušičky utopenců. Určitě tam neměli žádnou dušičku. Vody bylo vždy v potoce málo. Jen při bouřce teklo potokem více vody, ale v takovém počasí nikdo k potoce nešel.

Vodníci nebyli stále smutní, byli často i veselí, což se při hučení dopadající vody na vodní kolo poznalo podle zdvžené pravé ruky. Vodníci se rádi navzájem navštěvovali. Tupeský vodník velmi často chodil za dcerou salašského vodníka. Cíl jeho chůze vždy prozradily jeho vodnické boty, které nejraději nosil přehozené přes levé rameno. K Břestecské skále mohl jít vodník potokem. Za Břestecskou skálou je potok

napájen dvěma potůčky. Do těchto potůčků vtékají malé pramínky vody z mnoha lesních studánek. Na Salaš musel jít i kousek lesem po suché cestě. Aby ho lidé na cestě nepotkali chodil lesem jen při svitu měsíčku.

Vodník, když šel na námluvy, oblékal se do svátečního obleku. Na hlavě měl vždy nasazený krásně vyzdobený klobouk. Na klobouku měl několik barevných stuh a květů. Šaty vodníků byly různobarevné. Nejvíce barevné byly kalhoty. Frak, ten byl téměř vždy zelený. Boty, které si vodníci sami ušili, na své nohy nikdy nikomu neprodali, protože v těchto botách mohli chodit jak ve vodě, tak i po suché zemi. Vodnické boty nemohl žádný člověk si obout na své vlastní nohy. Kdyby si boty přivedly člověka k vodě a tam by se utopil.

Vodníci se do moravských potoků nastěhovali z jihočeských rybníků. Cestu na Moravu, kde bylo příliš mnoho suchých cest, zdolávali velmi obtížně. Většina vodníků přicházela na moravské potoky po delší, ale hlavně stále mokré trase, Třeboňské rybníky, Dunaj a řeka Morava. Vodníkům se ve vodách řeky Moravy, především v její části toku od Kroměříže až k Dunaji, dobře žilo. Voda v řece v zimě nezamrzá na delší dobu a v létě je příjemně teplá. Ve vodě, pokud řeka nebyla znečištěna průmyslovými odpady, žilo mnoho druhů malých i velkých ryb. Prarodiče vodníků v potoce Salaška, Zlechovský potok a Boršický potok žili v Moravě u obce Kostelany nad Moravou. Z rodu kostelanských vodníků pocházelo několik vodníků, kteří se přizpůsobili do jiných moravských vodnických rodin. Nejznámější jsou vodníci žijící

v řece Dřevnici nebo v řece Olšavě. Nejvíce vodníků žilo v našem regionu v devatenáctém století. Existuje mnoho literárních odkazů i knih, ve kterých jsou popsány pravdivé příběhy lidí, kteří se s vodníkem někde potkali. Pamětníci starých časů vyprávěli dětem často o vodnicích. Nebyly to ani pohádky, ani zcela skutečné události, ale tak nějak se to mezi lidmi povídá. Skutečnou podobu vodníků neznáme, neexistuje věrohodný dokument, jakým je fotografie. Mnoho malířů však buď vodníka vidělo nebo podle popisu kdo vodníka viděl, namaloval obraz, spíše portrét skutečného vodníka. Z vyprávění však jistě víme, že vodníkům kapala z kabátu voda, že měl rád teplo, ale nemohl sedět blízko ohně nebo u kamen.

V moravském nářečí se vodník nazývá hastrmanem. To je důkaz, že do řeky Moravy přišli vodníci z Dunaje, tedy z oblastí, kde se hovoří německy. Mezi dětmi je dosud stále oblíbená tato říkanka: Hastrmane tatrmane, dej nám kůži na buben, budeme ti bubnovati, až polezeš z vody ven

V současné době už u nás na Moravě vodníci nežijí. Všichni již umřeli, protože v znečištěné vodě nemohou žít. V Evropě snad ještě žijí vodníci jen v čistých horských jezerech v Alpách. V jihočeských rybnících několik rybářů nedávno pravděpodobně vodníka vidělo, ale nemohou to věrohodně dokázat pomocí fotografie nebo video nahrávkou. Důvod neexistence věrohodného důkazu spočívá v tom, že vodníka viděli jen při měsíčním světle sedět mezi větvemi vrby.

autor článku: JOSEF LAPČÍK

Akvarijní ryby

Akvarijních ryb je hodně druhů. Kromě ryb se dávají do akvária i další živočichové - třeba škeble, krevetky, raci a další. Ale teď se zaměříme hlavně na ryby.

Krunýřovci

Je to zvláštní ryba, která pořád něco cucá. Ale je hodně prospěšná a odolná. Do akvária se může dát už třetího dne od založení akvária. Na 54 litrů doporučují 4 menší jedince. Ale obývají hlavně spodní část akvária, takže jich tam může být i více. Já je krním hlavně

krmením Tetra wafen mix. Ale nejdříve nakrmíme ostatní ryby, jinak se seběhnou ke krmení krunýřovci a pak jim nic nezůstane.

Tetrovité

Je to velká skupina rybiček většinou menšího vzrůstu. Patří mezi ně také zástupci neonek, např. Neonka obecná, Neonka červená, Neonka černá, Tetra citrónová, Tetra žhavá a další tetry a neony.

Neonka obecná

Je to drobná, max. 3 cm velká

ryba, která pochází z řek Maraňón a Ucayali. Je mírumilovná a krásně lesknoucí.

Neonka červená

Vyznačuje se červeným pruhem a je lesklejší a hezčí než Neonka obecná. Byla vyšlechtěna z Neonky obecné a chová se úplně stejně.

Neonka černá

Je černě lesklá ryba, tmavšího vzhledu. Pozor, všechny druhy neonek jsou dobrou svačinkou pro větší ryby! Neonka černá se drží středního pásu akvária a ráda se schovává.

Tetra citrónová

Já mám osobně velkou zkušenost, ačkoli všude píšou, že je to mírumilovná ryba, mě napadala ostatní ryby v akváriu. Každý by si řekl, že je celá žlutá, ale má jen žluté některé ploutve.

Tetra žhavá

Je svou velikostí velmi podobná neonce. Od skřelí až k ocasu se jí táhne červený pruh. Tělo má olivové až šedé.

Paví očka

Je to krásná ryba. Může mít různé barevné ocas. Jen se hodně množí - za 2 měsíce je

jich tam přes 20. Ale když se odstraní sameček, tak je to v pohodě.

Parmička pětipruhá

Je mírumilovná ryba vhodná do společných akvárií. Pozor, Parmička čtyřpruhá je agresivní ryba, ale Parmička pětipruhá je mírumilovná. Je pojmenovaná podle toho, že má na těle pět pruhů. Obývá většinou střední pás akvária, ale občas zavítá do spodního pásu.

Rozbora klínoskvrnná

Je to nádherná mírumilovná ryba, která je méně náročná, protože se ráda přezírá a poté nemůže dýchat a zemře. Ale mám je v akváriu a jsou docela hezké.

autor článku: MARTIN MICHALEC

Teplotní rekordy

Co si představit pod pojmem teplotní rekordy?

Teplotní rekordy, jak vyplývá z názvu, jsou nějaké teploty, které jsou nej. Buď nejvyšší, nejnižší atd.

Nejdříve bych se pobavila o rekordních zimních teplotách. Když u nás v České republice je -5 °C, myslíme si, jaká je tu obrovská zima. To jsme ale nikdy nebyli na místech, kde je SKUTEČNÁ zima. A to jsou například Antarktida a další velmi chladná místa. Tam dosahují teploty až mrazivých -80 °C, ale jinak přes den se teploty pohybují mezi -50 °C až -60 °C. Naopak nejteplejší den na stanici Vostok byl 28. srpen roku 2011. Rekord

za nejméně chladné místo na zemi obdržela výzkumná stanice Vostok na Antarktidě kolem roku 1986.

A teď k těm letním rekordům. Nejvyšší naměřená teplota v České republice je 40,4 °C, a to v Dobřichovicích dne 20. srpna roku 2012. Nejvyšší naměřená teplota na světě se nedá jednoznačně určit. Tak tady napíšu těch pár nejvyšších. V Kalifornii je údolí zvané Death Valley, kde bylo naměřeno neuvěřitelných 56,7 °C, v Lybii ve městečku Ghadamis bylo naměřeno 55 °C a v Tunisku bylo také naměřeno 55 °C.

autor článku:
MARKÉTA KAŇOVSKÁ

Typy na tripky po Česku

O prázdninách máme spoustu času a určitě si každý najde pár dnů na ježdění a cestování po Česku.

Kam vyrazit?

Na pohodlný výlet na zámek doporučuji Litomyšl. Je v Litomyšli (nečekaně) a je velmi pěkný. V okolí Litomyšle si můžete zajít do dobrých restaurací.

Na cyklovýlet bych to viděl někde kolem Javorníků. Jezdí se tam dobře na kole a jako výšlap si tam můžete zajít na Velkou Javořinu.

Nádherné procházky nesmí chybět. Třeba v národním parku České Švýcarsko se můžete podívat na nádhernou malou Pravčickou bránu.

A po dalekém cestování a výslepech bych to zakončil někde v aquaparku - třeba v tom největším českém aquaparku Morávia, kde si po náročných dnech můžete odpočinout a pokračovat ve vašich prázdninových plánech.

autor článku:
MATOUŠ POSPICHAL

Náš výlet do ZOO Brno

V úterý 24. května jsme společně 4. a 5. třída jeli na školní výlet, tedy do ZOO Brno. Na začátku areálu jsme se rozdělili. My, 5. třída, jsme šli do venkovního prostoru a čtvrtáci šli do vnitřního areálu.

Sledovali jsme zvířata a přitom nám paní instruktorka říkala informace a původ zvířat. Při této prohlídce jsme navštívili spodní část ZOO. Dozvěděli jsme se například, že Medvěd lední nemá bílou srst, ale průhlednou. Akorát se odráží světlo slunce o jeho srst, a tak působí, že má jinou barvu než tu, jakou má doopravdy. Navštívili jsme Indiánskou chýši, ze které jsme pozorovali vlky, kteří většinou nejsou vidět. My jsme ale měli zrovna to štěstí, že jsme vlky viděli.

Po prohlídce jsme se potkali se čtvrtou třídou a s tou jsme si to prohodili. Čtvrtáci šli ven a my jsme byli v obří hale, kde byl prosklený strop, na kterém byla zrcadla. A tak jsme viděli naše odrazy. Když jsme se porozhlédli, pokračovali jsme a přišli do místnosti, kde nám paní instruktorka pustila prezentaci o zemi, družici a koloběhu slunce. Po prezentaci jsme se rozdělili do skupin. Každá skupina měla jeden stůl, na kterém byly názvy zvířat, jejich peří, chlupy apod. a měli jsme za úkol přiřadit tyto věci k danému zvířeti. Všem skupinkám se to povedlo. Následoval rozchod, který jsme měli 2 hodiny a 30 minut. Tento výlet jsme si vážně moc užili a doufáme, že pojedeme co nejdříve na další výlet. A doporučujeme vám se sem také podívat. Užijete si spoustu srandy a najdete si zde nové zážitky.

autor článku:
LUCIE MÁČALÍKOVÁ

Recenze PC hry

Dnes si recenzujeme mobilní hru jménem Subway Surfers. Tato hra je už mrtvá a jsem si toho vědom, ale nedávno jsem si na ni vzpomněl, tak proč jí nepředstavit.

Subway Surfers je jednoduchá hra, ve které běžíte po kolejnicích před policejním strážníkem a vyhýbáte se jedoucím vlakům nebo přeskakujete zábrany. Cílem hry je získat co nejvyšší skóre a mince. Čím vyšší skóre máte, tím více se hra zrychluje. Za mince si v obchodě můžete kupovat nové postavy,

skateboardy, vylepšení atd...

vývojář - SYBO games
datum vydání - 3. května 2012
platformy - Android, IOS

Já jsem se poprvé s hrou Subway Surfers setkal asi ve 2. - 3. třídě a vím, že to hrál asi každý. Upřímně, tuhle hru mám doopravdy rád asi proto, že to byla jedna z prvních her, co jsem kdy hrál.

autor článku:
ŠTĚPÁN RYŠKA

Prázdninové aktivity naší školy

Naše škola už tradičně pořádá příměstské tábory. Pro menší děti 1. stupně je letos připraven tábor na téma **Dobrodružství s příšerkami**. V termínu 11. - 15. července se z dětí stanou příšerky a zažijí spoustu legrace a dobrodružství. Něco málo si vyrobíme, vyšlápeme na celodenní pěší výlet za zvířátky, uspořádáme příšerkové sportování a spoustu dalšího. Celotýdenní bodování družstev bude v pátek po zásluze odměněno.

Již minulý rok jsme dětem a hlavně rodičům nabídli možnost zajištění dohledu a zároveň zábavy pro všechny děti, které si za vysvědčení zasloužily výlet. A že jich teda bylo. Letos jsme tedy na pátek 1.

července naplánovali celodenní výlet vlakem do **rodinného parku Hájenka v Břeclavi**. Na děti čeká zážitkový program Jumanji s animátory, výborný oběd z místního grilu a potom hlavně lanové centrum Lanáček. A do třetice je v nabídce i letos **Sportovně-turistický tábor** pro zdatné sportovce od 8 let. V termínu 1. - 8. července je pro děti připraven celodenní výlet na kolech, pěší turistika, míčové hry a soutěže se sportovní tematikou. Na ty, kteří s námi budou trávit letní dny, se už teď těšíme.

autor článku:
BARBORA KŘEMEČKOVÁ

Prázdninový TAHÁK pro vás připravili

Šéfredaktor:
Mgr. Barbora Křemečková

Redaktoři, editoři a fotografové:
Adéla Křemečková, Eliška Foltýnková, Jan Kadlčík, Ondřej Klofáč, Eva Máčalíková, Barbora Kocourková, Anna Gabrielová, Štěpán Ryška, Matouš Pospíchal, Klára

Křemečková, Markéta
Kaňovská, Lucie Máčalíková,
Martin Michalec, Denisa
Štulírová, Magdaléna
Dudešková a Josef Lapčík

Tisk:
Tiskárna Hudec print
Buchovice

autor fotografií: ONDŘEJ KLOFÁČ